

IZHAJA VSAK DAN

Čudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Pesevnične štev. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabržini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nvč. (10 stot.)

ČELASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm. smrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnia vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačilno in tožilno v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

Za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbo brez dopolnilne naročnine, se uprava ne oziroma. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5.20, za pol leta Kron 2.60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Tiskarna Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 20.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Kralj Nikola odstopi od Skadra.

Kralj Nikola bo odnehal.

DUNAJ 18. (Izv.) Zvečer je prispela semkaj preko Pariza jako važna vest, da kralj Nikola že pripravlja proklamacijo, s katero hoče naznaniti narodu ustavitve obleganja Skadra.

Vest se vjemajo s poročili iz Beograda, ki zatrjujejo, da se pripravlja v Črn'gori popoln preobrat v dosedanjem intrantslgentnem stališču.

Dunajski diplomatični krogi sicer še vedno vzdržujejo vest, da hoče kralj Nikola vstrajati pri svoji zahtevi in zato se vesleže že pripravljajo, da nasilnim potom izsilijo od Črnogore vpoštevanje zahtev velelasti.

Zdi se, da bi bila ta metoda tudi kralju dovolj, ker bi s tem najlažje opravičil pred narodom svoje popuščanje.

S skadrijskim vprašanjem pade zadnja ovira, ki zavlačuje zaključitev prelminarnega miru. Zavezniki bodo že jutri odgovorili na demaršo velelasti in akceptirali mirovne pozicije.

S tem se prične zadnja faza balkanske vojne, nakar pride na vrsto razdelitev osvojenega ozemlja med zaveznike, ki bo najtežavnejše vprašanje.

Vsa poročila kažejo, da so se odnošaji med zavezniki silno poslabšali, zlasti pa odnošaji med Bolgari in Srbi. V konflikt so sedaj že prišli medsebojno ne samo časopisje, ampak tudi najodličnejši državniki. Tako srbski kakor bolgarski listi naravnost odkrito govorijo o možnosti medsebojne bratormorne vojne in šovinistični listi že pozivljajo na vojno.

Znan ruski državnik, Čartkov, ki ima zelo velike zasluge na ustvaritvi balkanske zveze, se mudl sedaj v balkanskih prestolnicah, da prepreči grozečo katastrofo in ohrani zvezo.

Finančna kompenzacija Črnigori na londonski konferenci.

DUNAJ 18. (Izv.) Na včerajšnji seji londonske veleposlaniške reunije se je prvič konkretno razpravljalo o vprašanju finančne odškodnine Črnigori za Skader. Vsa dosedanja tozadevna pogajanja so bila brezpredmetna in tudi neformalna, dočim se je včeraj prvič pričelo oficijalno razpravljati o tem vprašanju.

Po zatrdilu dunajskih diplomatičnih krogov se bo določila višina svote gotovo na 30 milijonov frankov in sicer pod formo posojila, katero izposlujejo pri velikih evropskih bankah vesile skupno, in prevzamejo tudi garancijo. Zato pa bo morala Črnagora garantirati, da se bo ta denar porabil le za gospodarske namene in dovoliti kontrolo vesile.

Skoro gotovo je, da bo Črnagora to ponudbo odločno odklonila.

Izkranje internacijonalnih čet v Medovi.

DUNAJ 18. (Izv.) Tukajšnji diplomatični krogi potrjujejo našo včerajšnjo vest, da se je na včerajšnji seji veteopslaniške reunije v Londonu na predlog Avstrije razpravljalo o načrtu, naj vesile skupno izkrcajo svoje čete in jih odpošljejo pred Skader, da se tako pokaže Črnigori, da sedaj nima opraviti s Turki ali Albanci, ampak s celo Evropo.

PODLISTEK.

Metka in njen greh.

Spisal Jos. Vandot.

Toda naposled se je okrenil in je pričel stopati naglo navkreber med gostim, krivenčastim rušjem. Strm je bil breg, in Tomažu je stopil znoj na vroče čelo. Glasno je sodel, toda ustavil se ni. Samo pofedrani klobuk je snel z glave in je širil dvakrat z umazanim rokavom preko mokrega obraza. Iz rušja je stopil na strmo peščevo, ki se je širilo tik do belih, strmih pečin. Po vseh štirih se je plazil Tomaž med gručevjem. Znoj mu je lil kar curkoma z obraza, in vsled napora je pričel hropiti. Toda Tomaž ni odnehal. Sunkoma se je poganjal naprej in je še vedno ponavljal in se je posmehal tuptam: „Petindvajset jih bo... Saj sem rekel, in rajni Udrč mi je poslal take sanje... Hehe, petindvajset...“

In Tomaž se je poganjal neutrudno kvišku. Tuhtam se je ozrl na skalovje in razločno je videl pokvečeni borovec tam pod strmo steno. Srce se mu je zasmajalo pri tem, in še hitreje se je plazil navzgor. Že

A dosedanja poročila zatrjujejo, da je ta avstrijski predlog naletel ne samo pri Rusiji, ampak tudi pri nekaterih drugih veslelah na tako hud odpor, da je najbrže enkrat za vselej pokopan.

Pred Skadrom.

DUNAJ 18. (Izv.) Semkaj prihajajo poročila, da ne napravila blokada na črnogorski narod nobenega vtisa in se sploh nihče ne zmeni zanjo. Nasprotno. Črnogorci se mirno pripravljajo na generalni naskok, ker so trdno prepričani, da Rusija nikdar ne bo privolila v eventualno izkranje vojšta od strani mednarodnega brodovja. Narod pod nobenim pogojem ne misli pustiti Skadra, ampak hoče vstrajati pred trdnjavo toliko časa, da trdnjava pade.

KOTOR 18. (Izv.) Črnogorci in Srbi pripravljajo naskok na Brdico in Mali Bardanjol. General Bojović je srbske in črnogorske vojake prekinep pomešal. Posameznim črnogorskim oddelkom poveljujejo srbski oficirji. Edini vzrok, da armada še ni pričela z generalnim naskokom, je bila neprehodnost okoliš, katerega sta poplavila Bojana in Kir. Ker je nestalo sedaj zopet lepo vreme in je poplava izginila, je vsak dan pričakovati generalnega naskoka.

DUNAJ 18. (Izv.) „Politische Korrespondenz“ poroča, da pride kmalu do preobrata v skadrijskem vprašanju. Baje so se vesile že v toliko sporazumele, da dobi Črnagora določeno rok, do katerega mora spremeniti svoje dosedanje uporno stališče.

BERLIN 18. (Izv.) Specijalni dopisnik „Lokalanzeigerja“, ki se mudl v srbskem taboru pred Skadrom, poroča svojemu listu, da vlada med srbskimi vojniki veliko nezadovoljstvo, ker se ne smejo več aktivno vdeleževati obleganja Skadra. Iz Skadra prihajajo danzadnem novi begunci.

DUNAJ 18. (Izv.) Po informacijah tukajšnjih diplomatičnih krogov Srbi še vedno niso pričeli s transportom svojih čet izpred Skadra. Srbija navaja kot vzrok zakasnitve okoliščino, da še vedno niso dospele grške ladje, ki bi prevzele transport srbskih čet v domovino.

DUNAJ 18. (Izv.) Nemški poslanik na Cetinju, ki zastopa od izbruha vojne turške interese, je že pred par tedni izročil generalu Bojoviću, poveljniku srbske armade pred Skadrom, znano turško noto, v kateri prepoveduje Porta Essad pašli napadanje srbske armade, ki se ne vdeležuje več aktivnega obleganja in pripravljala na odhod. Ker general Bojović še dosedaj ni odposlal imenovane note Essad pašli, je včeraj admiralni svet internacijonalnega brodovja v črnogorskih vodah sklenil, eventualno odposlati mednarodnega parlamentarja k Essad pašli.

Pred sklenitvijo preliminarne miru.

SOFIJA 18. (Izv.) Včeraj je dospel semkaj odgovor Srbije na noto velelasti glede posredovanja. Manjka torej le še črnogorskega odgovora. Notranji minister je izjavil zastopnikom časopisov, da bodo balkanski zavezniki še tekom današnjega dne odgovorili na noto vesile.

CARIGRAD 18. (Kor.) Uradno se poroča, da je bilo po ustmenem dogovoru

sklenjeno premirje na čataldskem bojišču pod sledečimi pogoji:

1.) Pri Čataldži in pred Bulairjem prenehajo do 23. aprila vse sovražnosti.

2.) Če do tega časa ne bodo končana mirovna pogajanja, se premirje sporazumno lahko zopet podaljša.

3.) Sestavi se skupna komisija, ki določi nevtralnno zono med obema armadama.

4.) Za slučaj, če pride do obnovitve sovražnosti, se mora to obojestransko obvestiti 48 ur poprej. 48urna doba se računa od osmih zvečer po obvestilu.

5.) Tekom premirja turško brodovje ne sme ovirati aprovizacije bolgarske armade med saroškimi zalivom in črnogorskim obrežjem.

CARIGRAD 18. (Kor.) Nekateri tukajšnji časopisi poročajo, da se bodo pridružili bolgarsko-turškemu premirju tudi Srbi in Grki. Vest se še ne potrjuje.

CARIGRAD 18. (Izv.) Tukajšnji listi poročajo, da sta došla semkaj srbski polkovnik Nikolić in grški stotnik Kondonians, da se pogajata s Turčijo glede premirja.

Protiaavstrijski bojkot v Srbiji.

OSJEK 18. (Kor.) Danes je dobila tukajšnja trgovsko-obrtniška zbornica uradnim potom iz Beograda obvestilo o nameravanem bojkotu avstrijskega blaga v Srbiji. Predsednik trgovinske zbornice, Westmayer, je podal inicijativo za sklicanje vseh ogrskih trgovinskih zborov v Budimpešto, kjer se bo razpravljalo o načrtu, kaj naj se ukrene proti grozečemu srbskemu bojkotu, od katerega bo imela največ škode ogrska državna polovica.

Balkanska vojna odškodnina.

PARIZ 18. (Izv.) Balkanski zavezniki so poverili grški vladi nalogo, naj sestavi račun stroškov in škode, ki jo imajo balkanski zavezniki vsled vojne. Atenski krogi računajo na tako veliko odškodnino, da vlada že sedaj izjavlja, da bo grški državni dolg kmalu konsolidiran.

Poslaniška reunija v Petrogradu.

DUNAJ 18. (Izv.) Včeraj poslaniška reunija v Petrogradu, ki razpravljala o bolgarsko-rumunskem sporu, še ni končala svojega dela. Vendar pa se zagotavlja, da so pogajanja v najboljšem tiru. Gre le še za rešitev nekaterih malenkostnih vprašanj.

Srbska skupščina.

BELGRAD 18. (Kor.) Skupščina je na svoji današnji seji sprejela v drugem čitanju zakonsko predlogo o 90 milijonskem izrednem kreditu.

Ministrski predsednik Nikola Pašić je povabil voditelje opozicijonalnih strank h konferenci, na kateri jim je pojasnil razloge, zakaj ne more odgovoriti na interpelacijo o srbsko-bolgarski zvezni pogodbi.

Ruski vojaški ataše na Dunaju nena doma odpotoval.

DUNAJ 18. (Izv.) Ruski vojaški ataše na Dunaju, Zankjevič, je danes nenadoma s svojo rodbino odpotoval na Rusko. Kakor znano, je Zankjevič precej kompromitiran v vohunski aferi bratov Jambrič.

Grška zbornica.

ATENE 18. (Kor.) Zbornica je danes v prvem čitanju določila civilno listo za

kralja in doživljensko apanažo za kraljico vdovo.

Strel v rumunski zbornici.

BUKAREŠT 18. (Kor.) Pri otvoritvi današnje seje rumunske zbornice je nekdo ustrelil iz galerije in zaklical: „Naj se čuje glas Makedonije!“

Po trenutnem razburjenju se je dvignil predsednik in izjavil, da se seja nadaljuje. (Dolgotrajno ploskanje.)

Oseba, ki je takoj po strelu vrgla v zbornico neko pismo, je bila aretrana in izročena sodišču.

Finančni minister je predložil zakonsko osnovo, ki zahteva 50 milijonov za zgradbo vaških ljudskih šol. Nujnost zakonske osnove je bila soglasno sprejeta.

Adria-Ausstellung.

Za to razstavo, ki jo odpro prihodnjega meseca na Dunaju, se je bila zainteresirala tudi „Narodna zajednica“ za Istro in je pisala v tem smislu na razne kraje v Istri, ali bi ne mogli tudi z naše strani kaj izložiti na tej razstavi? Ker pa sta se v zadnji čas jasno pokazala tendenca in karakter, ki ga bo nosila ta razstava, in to še posebej po plakatu, s katerim se razglasa ta razstava, je odbor „Narodne Zajednice“ v svoji zadnji seji sklenil, da ne sodeluje ter priporoča tudi Hrvatim in Slovencem, naj ne sodelujejo na tej protislovanski razstavi!

Pravi Zopet so pokazali gospodje — patrijote na Dunaju, da hočejo po vsej sili, naj Avstrija ostane država — specialitet. Ali v slabem pomenu te besede. Bolje bi bilo, ako bi rekli, da je naša država — država abnormalnosti, absurdnosti, neverjetnosti. Takov absurd je tudi način, kakor prirejajo to razstavo. Razstava z označenjem „Jadranska“, pa s protislovansko tendenco...! Morda bodo gospoda prirejalci hoteli oporekati temu. Za božjo Kriščevo voljo! Da tudi ni onega plakata, na katerega se sklicuje osrednji odbor „Narodne Zajednice“ za Istro, je jasna protislovanska tendenca že po dejstvu preziranja našega elementa. Seznanjati hočejo svet z našo Adrijo, z življenjem, razmerami in snovanjem ob njej in na njej; predložiti hočejo menda nje veliki pomen za državo v državno-političnem in gospodarskem pogledu. A delajo to na način, kakor da je možno podati točno sliko o kaki pokrajini, ne da bi se menili za nje narodnostno konstrukcijo, za ljudstvo, ki živi v njej, oziroma, ne da bi pritegnili k sodelovanju narodnega elementa, ki mu je ta pokrajina v skoro izključno last; ali še točneje povedano: z vsem načinom prireditve naravnost odklanjajo ta element od sodelovanja!

Na vsej obali Adrije, od Gradeža sem pa tja doli do najjužnejše točke države biva slovenski, oziroma hrvaški rod, Jadranski razstavi pa dajajo karakter izrecno nemške prireditve. In to ne morda le po vnanosti razstave, ampak tudi t e n d e n c o so nazorno markirali na onem — plakatu.

Tu vidiš ošabnega viteza na šarenem konju, opremljenega po načinu srednjeveških nemških vitezev, ki, ponosno vzravnan,

potem pa je širil kakor blisk k skali in je počenil pod njo. Bil je pa tudi skrajni čas. Kajti gori v višini je prasketnilo nekaj; potem je zagrmelo, da se je razlegalo kroginkrog med skalovjem. Hipoma se je usula toča kamenja krog čepečega Tomaža. Kar žvižgalo je krog njega in se je usipalo kakor toča. Prasketalo je s tako močjo, da je bilo Tomaža kar strah. Še bolj se je stisnil k mrzli skali in se je zvil v dve gube. Toda prasket je utihnil kmalu, in Tomaž se je splazil oprezno izza skale. Ozrl se je gori v navpične strmine, in obraz mu je bil poln nevolje.

„Kdo, hudirja, se plazil tam gori?“ se je razhudil. „Ali so divje koze? Ali se je odtrgala skala? Ali kali? — Jezes, kaj pa če me preganja sam peklenšček, ker mu hočem odvzet zaklad? Jezes!“ — In Tomaž se je prestrašil v prvem trenutku te misli. Groza ga je obšla, da so se mu zležili zmrušeni lasje na glavi. Toda hitro se je otreles tega strahu. Samo pokrtil se je trikrat, pa je bilo dobro.

„Naj bo peklenšček, naj bo sam hudir,“ je zagodrnjal in je pobral rovnico. „Ne bojim se ga. Zlata ruda je moja, da bo nosila svilo ongava Metka. Rad jo imam — pa bi se bal hudirja? Hehe, Tomaž...“

(Dalje.)

že izza mladih let. Sto maš bo plačal za mlr njegove duše in ongava Metka tudi sto. V svili bo hodila Metka in bo njegova gospa. Že jutri — mogoče že danes popelje svojih petindvajset voz zlata v dolino. Pa bodo zijali ljudje, pa se bo smejala ongava Metka vsled nelzrečene srčne sreče.

„Hi hi,“ se je posmehal Šimnov Tomaž in se je udaril trikrat ob kolena, ki so gledala gola izza strganih hlač. „Hihi,“ se je posmehal še enkrat; potem pa je zgrabil rovnico in je pričel naglo kopati pod borovcem. Tla so bila peščena, in vsled tega je šlo Tomažu delo naglo izpod rok. Že so se pokazale debele korenine, in tedaj je vztrpetalo Tomažu srce vsled razburjenja. Glej, še dvakrat ali trikrat bo zamahnil z rovnico — in zasvetilo se bo suho zlato. Ravno za petindvajset voz ga bo in morda še prišče povrhu. Saj mu je rekel v sanjah rajni Udrč tako, in tudi divjih koz je bilo petindvajset. Pa bi ne bilo mogoče res? Saj pravim — kraljica bo postala ongava Metka. Vsa bo v svili in zlatu. Pa saj tudi zasluži... Saj pravim — ongava Metka! Solnce se naj skrile pred njo zdaj, ko pripelje on — Šimnov Tomaž — petindvajset voz zlata rude in jo kar obsuje z njo. Saj pravim — Tomaž, hej, Tomaž!

Zadnje besede je izgovoril Tomaž na glas. Naglo je pogledal ob steni navzgor;

srpega pogleda, gleda na Adrio, raztezajočo se pod njim....! Kakor da ga čujemo: Tu sem, prihajam, da te osvojim za svojo veliko, mogočno, edino Nemčijo....! Kakor da so hoteli izraziti simbolizirati nemški Drang nach Osten, plastično pokazati nemške cilje po našem jugu — cilje, ki jih je položil veliki Bismarck v svoj politični testament! Po vsej pravici smemo torej reči, da ni dovolj povedano, ako govorimo le o preziranju, marveč je to očitno izživljanje!!

In v soglasju s to tendenco, simbolizirano na plakatu, je bila tudi vsa reklama po nemških listih za to Jadransko razstavo. Nikjer nobenega hrvaškega ali slovenskega krajevnega imena, nikjer nobenega podatka, po katerem bi mogel nepoučeni svet le slutiti, da na tej obali biva slovenski rod. Nemških spomenikov seveda niso mogli slaviti, ker jih še — ni!! Vse le italijansko. Pa tudi to podajajo Nemci le kakor zanimivo zgodovinsko reminiscenco. Ta italijanski značaj je za njih le minolost, ki se ne povrne več; na bodočnost, kakor si jo mislijo Nemci, kaže oni vitez na konju z nemško opravo.

Udarjeni so s slepoto, kakor smo rekli te dni. K nesmiselnim odredbam v Dalmaciji, ki ogorčajo in ogrenevajo in dosežajo zato ravno nasprotno od tega, kar bi modrijani na Dunaju hoteli, so pridružili sedaj še način prirejanja te „Adria-Ausstellung“! Saj je sicer prav, da se prepušča vsakomur, naj se izvele po svoji fazoni. In tudi — modrecem na Dunaju bi mi radi prepuščali, da si kujejo svojo srečo, kakor se njim samim najprimerneje zdi. Toda tu ne moremo molčati, ker je stvar taka, da se dotika naše kože. Nemški vitez na plakatu za „Adria-Ausstellung“ nam kriči, kako neizogibno je, da smo vsi združeni na braniku v ohranitev te svoje narodne lasti, te svoje svete zemlje....!

Pred deželnozborskim volitvam na Goriškem.

(Dopis).

Kaj bo? Govori se o nekem rahlem zbliževanju med italijanskimi liberalci in italijanskimi klerikalci. Sicer so se gledali do zadnjega časa kakor pes in mačka, ali, odkar je izdihnil Pajer, se porajajo nove razmere in te nekako silijo skup razdvojenosti izliti. Če se pa Italijani približujejo drug drugemu, koliko bolj je potrebno približevanje šele na slovenski strani! „Edinost“ je priobčila iz Gorice članek, ki je odgovoril članku „Bodi luč!“ v „Novem Času“. Članek v „Edinosti“ so na sploh odobraval v Gorici in zajedno obsojali hujšarsko početje „Novega Časa“. Treba računati z novimi razmerami v deželi in po teh uravnavati delovanje pred volitvami, da ne bomo Slovenci trpeli škode. Slovensko zastopstvo mora biti tako, da bo moglo skupno delovati v deželni hiši. Kdor pa že sedaj kriči in noče niti slišati besede o kakem kompromisu, proti temu se mora obrniti ljudstvo samo in mu zamašiti usta, ako si hoče dobro samo sebi.

Kdo bo deželni glavar na Goriškem? Kdo bo? Kdo že ve to? Ni dvoma, da bo deželni glavar — Italijan! Italijani so v večini in ako bi se poskusilo, dati Goriško-Gradiščanski slovenskega deželnega glavarja, bi zagnali velikanski krik tostran in onostran črnozlatih mejnikov. Govorilo se je svoj čas o grofu Pace-tu iz Furlanije, da bi bil naslednik Pajerju, ali ti glasovi so potihnili. Zadnje čase je bilo potisnjeno v svet ime višesodnega svetnika grofa Coronija, ali tudi to je malo verjetno, da bi bil grof Coronini kedaj glavar. Kje le naj kandidira? V veleposestvu imajo večino italijanski liberalci, ki pa za grofa ne marajo. Tudi ni verjetno, da bi izstopil iz sodne službe, kjer ga že čaka karjera. Najverjetnejše je, da bo deželni glavar Goriško-Gradiščanske zopet italijanski liberalac. Skoro gotovo je, da na italijanski strani se ne izpremeni nič v razmerju števila poslancev za obe stranki; liberalci dobijo devet mandatov, klerikalci šest. Poravnati se znajo medsebojno tako, da bo deželni glavar italijanski liberalac, en odbornik pa bo italijanski klerikalec. Dr. Pettarin vedno bolj upa, da bo on naslednik Pajerjev, kakor je hotel Pajer.

Deželni zbor tržaški.

V snočni seji deželnega zbora tržaškega je interpeliral poslanec Cerniutz vlado glede ustanovitve šole za pomorske strojnike, katera je nujno potrebna in že zdavno nameravana.

Posl. dr. Puecher je vprašal vlado, kedaj misli odgovoriti na njegovo interpelacijo glede vporabljanja mornarjev pri zadnjem štrajku kurjačev ter je prečital za tem članek iz „Lavoratore“ o zadnjem kongresu gostilničarjev v Trstu, ki je bil konfisciran. Z odločnim pozivom na vlado je protestiral proti sedanjim nezaslišani konfiskacijski praksi.

Nato je bila brez daljše debate sprejeta prememba zakona o povišanju cene zemljišč in nekaj sprememb o lovskem zakonu.

Daljša debata se je razvila pri zadnji točki dnevnega reda, namreč prememba § 98 mestnega statuta, ki določa avtonomo upravljanje občinskih prometnih podjetij. Za sklepanje je potrebno tri četrtine poslancev, to je 60 glasujočih. Ker pa vladajoča večina tega števila ne premore, morala se je ozirati tudi na manjšino in vpoštevati njih zastopstvo v teh občinskih upravah, kar je dr. Slavik že v mestnem odboru predlagal, a je večina doslej vedno prezirljivo odbila.

In res, komaj je poslanec dr. Puecher v javni seji povdral zahtevo manjšin po primernem zastopstvu v občinskih upravah, je prečital sam poročevalac dr. Brocchi dopolnilni predlog, ki določa, da voli vsako telo mestnih volilnih okrajev in skupno oba volilna telesa okoliščinskih okrajev, po enega zastopnika v to upravo.

Dr. Puecher se je pridružil temu predlogu, a upiral določilo, da bi se smelo voliti za predsednika take uprave neizvoljenega meščana.

Posl. dr. Wilfan je izjavil, da se s tem načrtom, ki potrebuje proučevanja, ne more povsem zadovoljiti, kajti po sedanjem krivici... v našem redu je okolica zastopana v zelo neprimernem razmerju z mestom, tako da bi bili pozamezni okoliščinski zastopniki veliko preveč obremenjeni z delom. Zato zahteva, da smejo zastopniki IV. telesa in zastopniki okolice sporazumno oziroma potom žreba izbrati vsaj enega izmed treh zunanjih članov. Do tega koraka so manjšine prisiljene, ker se ni še vpeljal proporcionalni volilni sistem, ki je bil vže davno v principu sprejet in katerega mora neprenehoma zahtevati vsak pošteno-misleči meščan.

Ko je še dr. Brocchi odločno izjavil, da manjšinam nikakor neče dovoliti zunanjih članov strokovnjakov in so ga zavračali z medkiči opozicijski poslanci, je dr. Wilfan pozval dež. glavarja, naj z ozirom na važnost predmeta prekine sejo in preloži glasovanje za prihodnjo sejo, čemur je deželni glavar tudi takoj ugodil in zaključil sejo.

Za občinske volitve.

Volilno gibanje.

O socialnodemokratskem stranknem zborovanju, ki se je vršilo prošlo nedeljo v Trstu, smo že govorili v našem listu. Tedaj smo se nekoliko pobavili z izjavo sodruga Regenta glede na mirno in dostojno vršitev občinskih volitev, danes naj se pa pobavimo z neko drugo, ki se tiče municipalizacije javnih naprav in stališča, ki ga zavzemajo v tej zadevi naši svetovalci. Pripricani smo, da se bodo bavili s temi stvarmi tudi naši govorniki na volilskih shodih, toda gotovo pa tudi ne škoduje, ako izpregovimo o njih na tem mestu.

Sodrugi Regent je poudarjal na omejenem shodu potrebo, da se municipalizirajo — preidejo v občinsko upravo — predvsem tramvajске proge in sploh vse naprave, ki spadajo v delokrog občine. Rekel je, da so italijanski nacij. nasprotniki municipalizacije ker so meščanski zastopniki in je meščanstvo kot tako sploh nasprotno municipalizaciji, ker bi samo rado uživalo dobiček od takih obratov. Bolj čudno, je dejal, pa je stališče slovenskih narodnjakov, ki pravijo, da so proti municipalizaciji, ker so italijanski nacijonanci, ki upravljaajo sedaj občinsko imetje, nespособni upravitelji. Ker pa pridejo za sedanjo nesposobno večino gotovo sposobnejši, je nasprotovanje municipalizaciji neresno, kajti čim prej se razni obrati poobčinijo, tem bolje je. Občina bo imela več dohodkov in tako tudi več sredstev v splošno korist, in čim več dohodkov bo imela, tem manj potrebe bo imela za obdavčevanje občanjev.

Tako je govoril sodrugi Regent in stvar se čuje res nekam zelo verjetna in prikupna, seveda na prvi mah; toda če jo preiščemo nekoliko natančneje, kakor so jo gotovo naši občinski svetovalci, preden so zavzeli svoje stališče napram njej, se pa pokaže znatno drugačja.

Naj so le pripricani socialni demokrati, da smo tudi mi tržaški narodni Slovenci vsi, od prvega do zadnjega za to, da se poobčinijo vse one naprave, ki spadajo v delokrog občine, in da je prav tako tudi za to italijansko tržaško prebivalstvo, pač naj je delavsko ali tako zvano meščansko, kajti vsi občinarji imajo koristi od municipaliziranih naprav, posebno pa še od takih, kakor je tramvaj. Tudi za en sam vinar znatno vozilno na tramvaju bi pozdravili Tržčanini in to še zlasti italijanski z največjim zadovoljstvom.

Da naši občinski svetovalci ne nasprotujejo municipalizaciji tramvaja in drugih takih naprav morda iz šale, imajo le preveč tehten vzrok v razsipavanju, da, pravcatem zapravljanju občinskega imetja v strogo strankarske politične in nacijonalne namene sedanje večine.

Že sedaj, ko občina nikakor ne more izhajati s svojimi dohodki, ko vlada na vseh koncih in krajih prišči pla občinski proračun, da ne bi občinarji naravnost že pogibali pod težo občinskih davčnih bremen, razmetuje večina velikanske svote v zgoraj omenjene namene; kaj bi šele delala potem, ko bi imela na razpolago več sredstev! In naši občinski svetovalci naj bi bili tako pa-

metni, pa naj bi sami dajali tem razsipnikom še večja sredstva, da bi jih uporabili ne morda v splošni blagor, temveč predvsem nam samim, našemu narodu v škodo, kakor so delali doslej! To bi se reklo, da naj naši občinski svetovalci, varuhi in branitelji naših narodnih, kulturnih, gospodarskih in socialnih interesov, sami potisnejo v roke nož našim nasprotnikom, da nas lažje ugonobe!

Kaj takega pa menda vendar ni pričakovati od naših zastopnikov v občinskem svetu; a če bi storili to, bi bili izdajalci tistih, ki so jih poslali v občinski svet zastopati njihove koristi!

Verjamemo, da pride kedaj za sedanjo italijansko liberalno večino večina, ki boposeteno in pametno ter pravično in nepristransko upravlja občinsko imetje; toda naj nam socialni demokrati le samo takole oddaleč naznanijo oni čas, ko pride do te izpremembe! Kakor stoji stvari dandanes v Trstu in kakor nam jih kaže bodočnost, nam v dolednem času, če kak poseben vihar ne pomete v tržaški mestni hiši, ni pričakovati take izpremembe! In za tak nedogledni čas naj bi izročali še večje občinske dohodke upravi, v kateri naj bi se razsipalo in zapravljalo ljudsko imetje, na tak in še hujši način, kakor dosedaj in to še prav posebej nam samim v pogubo!

Ne, gospodje sodrugi! Tega ne storimo ne na ljubo nam, še manj pa tistim ljudem v italijanski liberalni večini, ki si tudi že municipalizacije javnih naprav prav zato, da bi večja občinska svedstva lahko zlorabljali v zgoraj navedene namene, a si vendar niso upali na dan s svojo pravo mislijo, ker so jim zamazali oči posamezniki, ki imajo dobiček od onih naprav.

Končno pa: naj bi se tudi poobčinili tramvaj, naj bi se municipalizirale vse take naprave — ob takih razmerah, kakšnih imamo pričakovati v doledni bodočnosti, ne bi imelo delavsko ljudstvo nikakega dobička od tega, kajti italijanska liberalna večina bi že poskrbela za to, da bi eventualni dobiček prihajal v korist njej sami in njenim pristašem, kakor vidimo to povsod, kjer odločuje vodja te večine.

V nedeljo in ponedeljek popoldne naj se blagovolijo vsi, ki imajo kakšne reklamacije pri Sv. M. M. Zgornji, zglasiti „pri Tirolcu“, kjer bo tajnik volilnega odbora sprejemal zadeve.

Shod na Greti. V četrtek zvečer se je vršil volilski shod na Greti, v gostilniških prostorih Josipa Barišca ob zelo lepi udeležbi domačih volilcev.

V imenu vol. odbora je otvoril shod g. Bremlc. Po običajnem pozdravu je omenjal letošnjo volilno borbo in nato podal besedo zastopniku pol. dr. „Edinost“, g. dr. Rekarju, ki je izražal zadovoljstvo na volilni udeležbi.

Govornik je obširno in krasno govoril o pomenu volitev, o reklamijski dobi ter da naj se volilci zanimajo za reklamacije, a ne samo zase, temveč tudi za prijatelje in znance. Pripricani je, da Gretarji, kakor so vedno storili svojo dolžnost, enako napravijo tudi to pot. Bodril je navzoče k vztrajnemu delu.

Govornik je za svoja izvajanja žel burno pohvalo, nakar so se oglasili za temi še g. Skrlj in g. Ferluga naš domači rojak.

Volilci so z volilskim zanimanjem sledili izvajanjem govornikov. Razpoloženje med volilci je najboljšje.

Predsednik shoda g. Bremlc je zaključil shod z zahvalo govorniku g. dr. Rekarju na krasnem govoru, gostilničarju na radovoljno prepuščenem prostoru in zborovalcem na lepi udeležbi.

Pozor volilci! Ako dobite vabilo na magistrat, zara izbrisa volilnega imenika pridite takoj v volilno centralo v „Narodni dom“, kjer se vse primerno takoj uredi. Ne odlašajte, ker se mora zadevo urediti tekom osemštiridesetih ur.

Volilci pozor! Mnogim našim volilcem pošilja magistrat naznanila, da se zahteva izbris njihovih imen iz volilnega imenika. Opozorjamo svoje somišljenike, da so naši nasprotniki zahtevali izbris ogromnega števila naših imen. Imamo pred seboj magistratovo pozivnico, ki ima številko 265, naslovljena je na našega somišljenika, ki biva v Trstu čez 35 let, a vzrok za izbris se navaja manj kot 3letno bivanje v Trstu. Krožijo pa še pozivnice s številkami nad 500, kar jasno dokazuje, da predlagajo za izbris vsakega, ki se jim zdi, da je Slovenec. Kdor dobi tako pozivnico, naj se še tekom današnjega dne oglasi v naši volilni centrali (Narodni dom).

Rojaki! Naši sovražniki uporabljajo vsa sredstva, da bi nas oškodovali in pripravili ob čim večje število glasov, naši ljudje pa se še sedaj ne zavedajo svojih dolžnosti. Pridite vsi čimprej pogledat, če ste vpisani v volilnem imeniku. Kdor ne pride, škoduje svojemu narodu in je v teh razmerah izdajalec.

Domače vesti.

Odbor polit. društva „Edinost“ ima svojo sejo prihodnji ponedeljek ob 3 pop. K isti so vabljene tudi zastopniki volilnih odborov okolice in mesta.

Promocije. V torek, dne 22. t. m. bo na staroslavni Karlo-Ferdinandovi uniuzel v Pragi promoviran za doktorja prava g. Karel Ferluga, sin dež. poslanca g. St. Ferluge, odvetniški koncipient in starejšina akad. fer. društva „Balkan“. Cestitamo!

Naši „jugoslovanski“ in oni v Nemčiji. Vsikdar je jeze in zamere, kadar-koli nanaša prilika, da našo jugoslovansko opozarjamo na češke izgleda, ko jih spominjamo, kako vse drugače traktira češka socialna demokracija narodnostno vprašanje, kako vse drugače je stališče, ki je zavzemlje napram narodnim borbam svojega naroda. Nu, danes pa si dovoljujemo malo paralelo med našimi jugoslovanskimi in onimi v Nemčiji.

Napram volni balkanskih narodov se je bila naša jugoslovanska postavila na stališče obsojanja, češ: da vojno so hoteli le štirje potentati, da to ni narodna volja — da je to prelivanje krvi zločinsko, ker bi se osvobodjenje balkanskih narodov lahko izvršilo mirnim potom in brez klanja; v to da ne treba drugega, nego da se na Balkanu razširja... socialna demokratična misel!

O vrednosti tega enostavnega recepta se sicer ne kaže prepričati. Gotovo pa soglašajo z nami ves svet — kar ga je izven naše jugoslovanske — v uverjenju, da bi morala balkanska raja nekoliko predolgo čakati, predno bi jo ta recept rešil iz večstoletnega mučenja, te sramote za človeško civilizacijo. In tako sodi menda tudi znani nemški socialni demokrat (ena prvih kpicitet na polju socialne demokracije) poslanec Bernstein, ki se je v nemškem rajstagu, v debati o vnanji politiki Nemčije dne 14. aprila, tako-le izrazil: „Da so se balkanski narodi vzdignili proti Turčiji, to ni nikakor presenetljivo. Prelivanje krvi je obžalovati, ali, kakor sicer obsojamo strašno klanje, do katerega je prišlo vsled sovraštva, nabravljen se v stoletjih, moramo vendar reči, da so se balkanski narodi osvobodili in pozdravljamo to v interesu balkanskih narodov in tudi v interesu turškega ljudstva samega, ki ne bi bilo prišlo nikdar do pametnega razvoja, ako bi bilo turško tlačenje še nadalje ostalo. Noben narod ni svoboden, če tlači druge narode.“

Tako Bernstein. Kakor socialni demokrat in tudi kakor čuteč človek mora obsojati vojno samo na sebi, ali balkanskim narodom — in ne vladarjem — govori priznanje, da so izvršili veliko osvoboditelno in civilizatorično delo! Bernsteinovo stališče se torej precej razlikuje od onega, ki je je bila zavzela naša jugoslovanska! In Bernstein je avtoriteta, ki uživa časten slove v vsej evropski javnosti.

V označenju pravega mišljenja nekaterih ljudi, od katerih bi vendar mogli pričakovati, da bi nam vsaj ne nasprotovali, ako že nočejo — vzlic svojemu slovenskemu rodu — iti z nami v boj za naše in tudi svoje pravice, naj zabeležimo sledeči značilni dogodek.

V četrtek zvečer se je vršil naš volilski shod na Greti (Salita di Greta 10) in sicer v gostilniških prostorih g. Josipa Barišca, rodod Hrvata iz Dalmacije. Komaj se je izvedelo, da se namerava prirediti slovenski volilski shod v Bariščevih gostilniških prostorih, že so začeli prihajati k njemu njegovi dalmatinski rojaki in mu odgovarjali, češ naj vendar ne bo tako neumen, da bi si kvaril kupčijo, da bo izgubil goste itd., če dovolj, da se vrši slovenski shod pri njem.

Čast poštenjaku Hrvat Barišcu, ki mu je sveta dana beseda in prav tako sveta tudi naša narodna stvar: odpravil jih je, kakor se odpravljajo taki ljudje. Shod se je vršil v njegovih gostilniških prostorih, kakor poročamo na drugem mestu, in uspel kar najbolje.

Poštenjaka Barišca in njegovo gostilno moremo le priporočati našemu ljudstvu.

Vse za — Arnavte! Takoj od početka vojne je bilo opaziti pri tukašnji nemški „Triester Zeitung“, ki je polurađen in od države podpiran list, velikih simpatij za Turke. Mi seveda ne moremo in ne maramo nikomur braniti, da sili tja, kamor ga vleče srce; vendar pa moramo zahtevati tudi za balkanske zavezničke vsaj toliko pravice, kolikor jo privoščamo Turkom.

Kar se tiče neresničnega poročanja, ne zaostaja „Triester Zeitung“ veliko za kako lažljivo „Reichspost“. Maloštevni čitatelji tega tržaškega lista morajo od časa do časa požirati kako netečno, po albansko prismojeno raco, ki je je po ukusu takoj poznaš, da je — divja. Če bi šlo za mistifikacije lista, ki jih zagrešuje prošula „Albanische Korrespondenz“, bi še naj bilo; saj se v vsak list ukraja včasih kaka nepravda beseda. Ali pametni žurnalisti, čim so dobili točno obvestilo, popravljajo potem svoje netočnosti, oziroma jih preključujejo. To moramo z ozirom na balkanske dogodke pohvalno omeniti o drugih tržaških listih. „Triester Zeitung“ pa greši kar naprej in si naročuje izmišljene zlobnosti korespondence, ki jo mažejo arnavtarji.

Zalostna izkušnja, da je bila še vedno z drugimi vred postavljena na laž, ni izpa-

metovala „Trilester Zeitung“. Predvčerajšnja njena jutranja izdaja ima zopet zlobno laž, ki se pa ne da niti ovreči, ker navadno niti ni povedano, kje bi se bilo prav za prav zgodilo to kedar, kdo je kaj zagrešil in kdo je oni, ki se mu je zgodila krivica. Same splošne obdolžitve. Le eno se da ugotoviti, namreč to, da krajev, o katerih govore Arnaviti, včasih — sploh ni!

Evo albanske „zgodbe“ po besedah v „Trilester Zeitung“:

„Alb. Korr.“ priobčuje obširno poročilo o strašnih grozovitostih, ki so jih zagrešili Srbi v kosovski pokrajini, najrodovitejnem delu dežele. Vsa dežela je opustošena. Selišča so požgana. Prebivalstvo so pomorili. Nekaj albanskih odličnikov je zelo previdno povpraševalo po vseh krajih vilajeta in sedaj je dogotovljen precej popoln zapisnik, ki objavlja število usmrtenih v približno 50 krajih in ki pravi, da se ni prizaneslo niti najmanjšim naselbinam v Uroševcu (Ferizović) samem je ubitih 1400 oseb, v Dobranju pa so streljali s topovi v množico. Sedemdeset oseb je pri tem oblezalo.“

Li res ni pomoči zoper tako — žurnalistiko? ...

CMD podružnica pri Sv. Ivanu vladno vabi cenj. občinstvo k predstavi „Revčku Andrejčku“, v kateri nastopi kot gost v glavni ulogi gosp. Anton Verovšek, režiser dež. gledališča v Ljubljani. Gosp. Verovšek je nam Tržačanom še v jako dobrem spominu kot prvi režiser tržaškega gledališča. On igra posebno dobro razne kmetijske vloge, v katerih vsakemu svoj tip. Ena teh izvrstno pogojenih ulog je brezdvomno tudi „Revčku Andrejčku“ v kateri nastopa kot dobrovoljen starček, poln ljubezni, kateremu je posebno na srcu Franična sreča. Ulogo Franiče igra gč. Vera Ponikvarjeva. Tudi druge vloge so v dobrih rokah, tako da bo v obče igra dobro upriporjena. Nadeja se odbor, da se cenj. občinstvo ne samo iz Sv. Ivana, ampak tudi od drugod odzove v obilnem številu ter tako prisomore k moralnemu kakor tudi k materialnemu dobremu uspehu.

Začetek točno ob 4. pop. Vstopnina 50 vin.

Tržaška Sokolska župa priredi v nedeljo, dne 13. julija t. l. svoj III. župni zlet na Opčinah.

Samooobsebi je umljivo, da bodi tudi III. zlet naše Sokolske župe enak, kakor sta bila prva dva, prava manifestacija za sokolsko idejo in Sokolstvo med nami tržaškimi Slovenci, ter je le želeli, da bi prisostvovalo tej reviji naših sokolskih čet tudi čim največ našega narodnega občinstva in bi tako misel sokolstva prodira v naše najširše sloje. Zato opozarjamo že danes na to prireditve z izrecno željo, da bi ostala narodna društva ne priredila ta dan svojih društvenih prireditev, temveč dan 13. julija popolnoma prepustila Sokolu ter tako omogočila našemu občinstvu, da v čim najboljše številu prisostvuje zletu.

NDO in Zveza jugoslovanskih železničarjev prirediti o priliki proslave delavskega praznika, 1. majnika, velik manifestacijski shod v gledališki dvorani „Nar. doma“ v Trstu. Po shodu bo obhod po mestu z godbo NDO ter z zastavami: centralne NDO in zidarske organizacije NDO. Popoldne bo obhod izpred „Nar. doma“ k Sv. Jakobu, kjer se bo vršila na vrtu kons. društva „Jadran“ velika majniška veselica z obširnimi sporedom. Natančen čas naznanimo pravočasno.

Narodno delavstvo, ki se zbira pod okriljem NDO, in jugoslovansko železničarstvo pod okriljem ZJŽ bo torej solidarno manifestiralo na dan 1. majnika za svoje narodne in stanovske pravice.

Trgovsko izobraževalno društvo priredi dne 27. t. m. izlet na Artviže. Odhod jutraj ob 7.30 z drž. žel. do Rodika, dalje peš na Artviže; nazaj čez Zavihek, kjer bomo imeli tudi kosilo in sicer pri Dulču. Popoldne si ogledamo škocjansko jamo, in od tam peš do Divače ter s prvim večernim vlakom zopet v Trst. Kdor se želi udeležiti skupnega obeda, naj vsaj do torka pri društvenem slugi, ki sprejema prijave, položi 1 K. Iz prijavnosti sprejema prijave tudi g. Detela v Trgovski obrtni zadrugi. Prijatelji in znanci dobro došli!

Slovenski romarji v Rimu. Iz Rima nam poročajo: Okroglo en teden so bili slovenski romarji v Rimu. Počutili so se prav dobro in se tudi prilično primerno orijentirali. V skupinah ali pa skupno so obiskali znamenitejske rimske točke, posebno glavne cerkve, kjer so opravili svoje pobožnosti, a ob enem občudovali velikaunske in krasne zaklade na krasoti, veličanstvu in

umetnosti, ki so nakopičeni po rimskih spomenikih in svetiščih. Odnegli so mogočne vtise posebno od bazilik sv. Petra in sv. Pavla, v kolikor se posameznikom v hrušču in dirindaju večnega mesta ni stozilo po mirnem domu.

„Francozi so!“ so sodili nekaterniki po trobojnem znaku. „Ne!“ so menili drugi, balkanski Slovani so, ki so prišli na božjo pot, medtem ko se njih bratje bojujejo!“ I. pellegrini di Lubiana o Laibach in Gorizia jih je krstil list „Popolo Romano“. Slednjic je prodira resnica, da so „pellegrini sloveni“.

Vseh je bilo točno 648, med temi okroglo 40 iz tržaško-koperske škofije. Med duhovniki so se udeležili iz te škofije razun že imenovanih, kanonika Slavca, župnika dekanskega Slamiča in koprivskega dušnega pastirja d.ra Požarja, še župnik iz Klanca Sašel, oni iz Sv. Ivana pri Trstu Sila, iz Sv. Križa pri Trstu Furlan, iz Gročane Zalogar, iz Avberja Lampret in vpokojeni župnik Knavs iz Barkovell ter kaplana iz Lokov in Podgrada, Thenerschuh in Hušo.

Namesto obolelega papeža Pija X. je dne 15. t. m. ob 4. pop. sprejel slov. romarje kardinal-državni tajnik Merry del Val, ki jim je imenom papeža podelil apostolski blagoslov.

V sredo 16. t. m. so slovenski romarji ob 11 predpoldne zapustili Rim s svojim posebnim vlakom. Nekateri so mej tednom rimskega bivanja napravili skok v Neapelj. Na povratku v domovino obiščejo romarji še Loreto in Benetke ter bodo v soboto ali nedeljo zopet doma.

Rojanski šramel oktet priredi v nedeljo, 20. t. m., plesni venček v prostorih „Konsumnega društva“ v Rojanu. Začetek ob 6 do polnoči.

Ključ k bogastvu hrani boginja Fortuna. Njen naslov pove glavno zastopstvo Češke industrijske banke v Ljubljani, katera s svojim današnjim oglasom vabi vse dobitnike, ki se za ta ključ zanimajo.

DANES se praznuje 200letnica odkar se čaka na sankcijo pragmatike.

Tržaška mala kronika.

Trst, 18. aprila.

Poskušen vlom. Anonimno društvo za izkoriščanje vodovodov v Dalmaciji ima svoj sedež v ulici Stadion št. 14, II. vogal ulice Pier Luigi da Palestrina. Včeraj zjutraj, ko je vrtar hotel odpreti vežo, je našel isto, kot navadno, zaprto. Ko je pa prišlo osobje gori imenovanega društva v urad, je zapazilo, da so bila vrata urada na nasilen način odprta. V sobi, kjer je nameščena železna blagajna, je bilo vse razvrženo po tleh, a predali pisalnih miz so bili skoraj vsi odprti. Na železni blagajni so se videli znaki vrtanja, toda ne z navadnim tihim svedrom, temveč z železno pilo, katero so tudi našli na tleh. Vlomilci so bili najbrž moteni pri svojem delu in niso ugnili prevrtati blagajne, v kateri se je nahajalo okoli 300 K denarja in ček za 7000 K. Na mestu so našli tudi steklenico olja in sumi se, da so imeli vlomilci kakega pomočnika v hiši, ki jim je odprl večna vrata. Silčen ponesrečen poskus vloma v isto društvo je bil že leta 1911. Policija zasleduje zločince.

Slovensko gledališče.

Jutri v nedeljo, ob 8.15 zvečer. se uprizar prva repriza Smetanove opere „PRODANA NEVESTA“.

Prepričani smo, da bo slovensko tržaško občinstvo znalo z velikim obiskom ceniti pomen tega umetniškega pojava prve vrste, ki je celo imponiral našim italijanskim

ALOJZI TAVČAR-DUTOVLJE

avtorizirano stavbno in kamnoseško podjetje

zapriseženi sodni izvedenec

izvršuje vse potrebne načrte, proračune, cenitve za stavbe, vodnjake, ceste, nagrobne spomenike in druga monumentalna dela. Cene zmerne.

Nova trgovina Cesare Gentili

Trst, ul. Campanile 21

nasproti

srbsko-pravoslavni cerkvi. Pripele so zadnje novosti oblek za gospe in deklice in bluz po cenah, kakor jih še ni bilo v Trstu.

Ob priliki pomladanske sezone

prej nego kaj kupite, obiščite

nova trgovino Cesare Gentili

Trst, ul. Campanile 21

nasproti

srbski pravoslavni cerkvi

UMETNI ZOBJE

Pripravljanje zobov

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine =

Dr. J. Čermak V. Tuscher

zobozdravnik

konces. zobni tehnik

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. n.

Knjigarna in trgovina papirja

E. Stadler

Trst - Via Belvedere št. 2.

ima veliko izbero vseh slovenskih, nemških in italijanskih romanov.

Prva tržaška tovarna

„Cicli Trieste“

G. Mürer, ulica Chiozza št. 18.

Zaloga vseh novosti. Gumijevi plašči in cevi, pripadki in komadi za izmeno. Absolutno konkurenčne cene. Olajšanja pri plačevanju. Kolesa „Racer“ od K 130 — naprej, najboljša ljudska kolesa.

Popravila se izvršujejo pod garancijo točno in po nizkih cenah.

Odlikovana tovarna sodavice ADRIJA Sv. Ivan pri Trstu,

Via S. Cilino št. 541 (edina slovanska in izven kartela) Tel. 566.

se priporoča najtopleje slovanskim gostilničarjem, kavarnarjem in drugim odjemalcem sodavičarskih izdelkov v mestu in okolici.

Za birmo!

Dolžnost vsakega zavednega botra in botre je, da se posluži v edini slov. urarni in zlatarni

ALOJZIJA POVHA

Trst, ul. del Rivo 26 (Sv. Jakob).

Cene nizke. Bogata izber.

JURISTI, DUHOVNIKI, UČITELJI O SIROLINU „ROCHE“

pri prsnihih boleznih

Učitelj F. H. v Frankfurtu ob O.:

S sirolinom „Roche“ smo tako zadovoljni, da ga priporočamo vsem, ki so kakorkoli bolni na pljučah.

Župnik A. M. v W. pri Thurnu:

Učinek sirolina „Roche“ me je zadovoljil. — To sredstvo dajem tudi otrokom za katar.

Sirolin „Roche“ krepi pljuča in daje dihalnim organom odporno moč, je dobrega okusa, vzbuja tek in ga zdravniki priporočajo. V lekarni zahtevajte izrecno sirolin „Roche“ po 4 K v oris. zavodu

Prosektor R. P. v P. Vzh. Pruska:

Že leta sem uporabljam sirolin „Roche“ pri vsakem nastopajočem katarju. Izkazal se je kot najboljšje sredstvo proti obolelosti dihalnih organov.

Odvetnik G. R. v Bazileji:

Uporabljal sem sirolin „Roche“ in sem z učinkom in uspehom zadovoljen.

Ponehale bodo vse kritike o Tolstovrški slatini Kadileci!

odpravite kakor če pridno pijete in grgrate Tolstovrško dijetetično kislno vodo, ako jo sedaj poskusite, ko se je posrečilo vrelec moderno urediti, da ne le ne uha ja oglikovna kislina, temveč se je našel in spojil nov, močno oglikovkisel prtok. Sedaj lahko tekmuje Tolstovrška slatina z vsemi najboljšimi kislimi vodami, ker čvrsto muzira in ima zelo rezev okus ter ostane tudi čista in dobra. Naročite in prepičajte se. Zaboj s 25 steklenicami, 38 l, velja le 5 kron. Razpošilja se v 1/2 l, 1/2 l in 1/4 l steklenicah. — Prazne steklenice vseh voda se sprejmejo po najnižji ceni v polnitev. Plakati, analize zdravniških izvedencev in ceniki zastoj in franko. — Tolstovrško slatino naročajo odlični zdravniki za se in za svoje bolnike ter za cele bolnišnice, ker je sedaj res najboljša zdravilna in namizna osvežujoča mineralna voda. Odlikovana na dveh higijeničnih razstavah. — Del čistega dobička gre v narodne namene. Naroča se pri podjetju Tolstovrška slatina, pošta Guštanj, Koroško. — Kupi se vsaka množina 1 1/2 l steklenic. — Abstinente! Pijte le Tolstovrško slatino, ki vsled prijetnega okusa nadomešča vsako drugo pijačo! Poskusite! Boste hvallili!

Trgovci, peki! Drože (kvas) iz odlikovane slovenske tovarne drož, so dosegle dosedaj vsepovsod najboljši sloves. Narodnjaki, naročajte pri domači trgovci, ki vam postreže po konkurenčnih cenah. — Priporočam se vdan J. J. SUBAN, Trst, G. Vasari 10.

sosedom. Saj ni čuda, Smetanova opera je eden izmed onih bliserov, ki se jih uživa čim večkrat tem bolj. Toliko lepote, ki jih osebuje ta umotvor, ni niti mogoče uživati pri enkratnem slšanju.

Predstava konča ob 11 uri. Ker je pričakovati zopet velikega navala, opozarjamo občinstvo, naj si pravočasno preskrbi vstopnice, ki so na prodaji vsak dan pri gledališki blagajni.

Društvene vesti.

Tržaška sokolska župa.

V soboto ob 8 zvečer skupna telovadba župnega vadiateljskega zbora.

Člani.

Kolesarsko društvo „Balkan“ nanaša, da se vrši jutri v nedeljo društveni izlet. Zbirališče v kavarni „Minerva“. Odhod o pol ene popoldne. V slučaju slabega vremena se prenese izlet na nedoločen čas.

Sentjakovski Sokol. Danes zvečer ob 9 se vrši ponovni sestanek v dvorani „Del. konsumnega društva“. Prosim o obilni udeležbi.

Sentjakovska CMD podružnica vabi na redni občni zbor, ki se vrši jutri ob 9:30 dopoldne v otroškem vrtcu.

Pevsko društvo „Ilirija“ ima v nedeljo od 3 do 4 popoldne skupne pevske vaje.

Pevski klub bivših kolašev. Danes zvečer ob 8:30 sestanek v gostilni NDO pri g. H. Kosiču. Zaradi važnih pogovorov se prosil polnoštevilne udeležbe.

Pevski zbor „Dramatičnega društva“. Danes, v soboto ob 8 zvečer pevska vaja za mešan zbor.

Učiteljsko društvo za Trst in okolico ima danes ob 4 pop. odborovo sejo.

Sentjakovski Sokol. Na sestanku dne 12. t. m. se je sklenilo, da se bo vršil danes, 19. t. m., ob 9 zvečer še en sestanek radi ustanovitve Sokola in sicer v dvorani Delavskega konsumnega društva.

Društvo kmetijskih učiteljev iz južnih avstrijskih kronovin ima svoj ustanovni občni zbor v Gorici na Bliskočno nedeljo. Pravila je vlada potrdila. Dnevni red zborovanja se objavi v kratkem.

Članom „Delavskega podpornega društva“ se nanaša, da se bo vršil redni občni zbor jutri, v nedeljo, dne 20. t. m., ob 10 zjutraj v društvenih prostorih ul. G. Galatti št. 20.

Volitev se začne danes ob 5 popoldne, ter bo trajala do 7 zvečer in se nadaljuje jutri od 9 zjutraj ter traja do konca občnega zbora.

Pevsko društvo „Zastava“ v Lonjerju javlja, da se bo vršil redni občni zbor danes, dne 19. t. m., ob 8:30 zvečer v prostorih gostilne „Konsumnega društva“ v Lonjerju.

Nar. del. organizacija.

Ženska skupina NDO priredi v nedeljo, dne 20. t. m., ob 4 pop. damski cvetlični plesni venček v veliki dvorani NDO ulica Sv. Frančiška št. 2 II. nadst. Sviral bo orkester Zveze jugoslovanskih železničarjev.

Skupina uslužbencev c. kr. glavnih skladišč: danes odborova seja.

Kongres „Narodne delavske organizacije“ se bo vršil jutri 20. aprila, v društveni dvorani, ul. Sv. Frančiška št. 2. Začetek ob 9 zjutraj. Med drugimi točkami je tudi na dnevnem redu: „Volitev osrednjega izvrševalnega odbora „Narodne delavske organizacije“. — Določeno je, da se imajo pravico udeležiti kongresa poleg odposlancev podružnic NDO tudi odborniki skupin NDO v Trstu.

Vesti iz Goriške.

Smrtna kosa. Minoli teden je umrl v Ajševici pri Gorici po dolgi bolezni mladenič Fran Čubej. Pokojnik, ki mu je bilo komaj 23 let, bil po poklicu zidar. Radi svoje dobrote in prijaznosti je bil obče priljubljen. Pridno se je zanimal za časopisje in knjige, ki jih je čital celo na smrtni postelji. Bil je član „Narodno-izobraževalnega društva“ na Ajševici od začetka njegovega obstanka pa do svoje smrti. Bil je priprosti, a nadarjen mladenič. Prijatelji in znanci so se udeležili njegovega pogreba v obilnem številu. Blagemu mladeniču večni spomin!

Tel. dr. „Sokol“ v Komnu priredi na 15. junija pomladansko veselico, na kar opozarja že sedaj bratska društva v bližini, s prošnjo, da bi omenjenega dne ne imela kake prireditve.

Iz Sv. Lucije. Naša „Narodna čitalnica“ ponovi dne 20. t. m. narodno igro s petjem „Domen“. — Začetek ob 4.30 popoldne.

Podružnica CMD v Št. Petru pri Gorici. Minole nedelje smo ob lepi udeležbi ustanovili tu podružnico „Družbe sv. Cirila in Metoda“ in so pri ustanovitvi kumovali zastopniki posestrim iz Gorice, Vrtojbe in Bilje ter zastopnik glavnega vodstva g. Beg iz Ljubljane.

Ko je g. Silič otvoril zborovanje in predstavil omenjene zastopnike, je g. Beg v jedrnatih besedah razlagal namen in pomen družbe, kako moramo sami skrbeti za svoje šolstvo, posebno v Trstu, kjer se moramo ravno naši šolci zahvaliti za lepi napredek tržaškega šolstva, ki ga je pozdravljati tudi z ozirom na naše gospodarske koristi. Naša družba ne osvaja, ampak le brani, kar je našega! Ta lepa beseda g. Bega je elektrizirala poslušalce, o čemer je pričal frenetični aplavz. Vpisalo se je lepo število 70 letnih članov. G. dr. Dereani, zastopnik goriške podružnice, se je veselil na lepi udeležbi, kakoršnje ni niti v Gorici. Vspodbujal je k narodni zavesti in posebno h kupovanju potrebščin, ki jih zalaga družba. Tudi temu govoru so poslušalci burno pritrjevali. Predsednik Silič je predlagal volitev odbora z vslikom in so bili izvoljeni: Mervič Doro, predsednik, Černič Petrina, podpredsednica, Mervič Dora, tajnica, Bitežnik Ciril, blagajnik; odborniki: Pavlič Albert, Savil Viktor, Silič Dragica. G. Beg je v imenu družbe pozdravil odbor in člane z željo za prosoh in rast nove podružnice. Pevci so zapeli „Prešernovo“, a g. Silič se je zahvalil zborovalcem, vsodbujajoč jih k vstrajnosti in nadaljnji agitaciji podružnici v korist. Sijajno vspelemu zborovanju je sledila pristrčna zabava ob pevanju narodnih pesmi. Že dolgo nismo čuli tako ubranega petja. Gg. pevci so bili deležni burne pohvale. Za Družbo smo nabrali od zaostalih pet K 460, a bi bilo veliko več, da se je nabiralo, ko so bili zborovalci še zbrani. Vsi so prišli, samo njih, ki bi morali biti prvi — ni bilo.

8. ml., Podraga:

Zavzetje Istre l. 1813.

k stoletnici zavzetja in letošnjemu odkritju spomenika majorja Lazarića na lindarskem hribu.

Napadati je pričel sovražnik — seveda brezuspešno; in ko bi se moral najbolj zavarovati, je postal malodušen; popustil je dve havbici, pometal streljivo, med njim več bomb, v Folbo. Konečno je prepustil stotniku Lazariću vse vozove s streljivom in prtljago ter se najhitreje umikal po poti pod „Starim Pazinom“ proti Motovunu. Naibže se je mislil združiti z narodno stražo iz prejšnje Istre pod Učko goro, da bi se ojačil in bil kos navalom stotnika Lazarića. A domislil se je tega prekasno, zasledovalci so bili hitrejši. Komaj je prišel v ozko, skoro okroglo Vermso dolino, so ga že obkolili zbog srečnega napredovanja v vojni navdušeni kmetje, ki so pričeli teči po strmih grebenih in poboju proti sovražniku. Ta se je zavaroval s tem, da je postavil še ostali top pred vhod v dolino, na levo krilo pa poslal „Otočane“. Toda desetniku Moravcu se je kmalu posrečilo, da se je s svojimi sedmimi husarji zavzel top; med tem pa so že prestopili še ostali „Otočani“ k stotniku Lazariću ter se tako rešili svojih tlačiteljev.

Po teh dogodkih je izprevidel sovražnik, da bi bil vsak nadaljni poizkus bojevanja pogubonosn; torej je označil, da se misli „pogajati“.

Stotnik Lazarić je takoj prenehal s streljanjem in napadi, nakar sta se sešla oba poveljnika.

Poveljnik sovražnih čet je zahteval, naj se stotnik Lazarić preda; ta pa mu je odgovoril, da ni običajno predajati se na odprtem polju, najmanj še sovražniku, ki je v tako obupnem položaju, kakor so francoske čete.

To je konečno izprevidel tudi sovražnik, prenehal braniti se in izročil orožje Lazariću. Boj je prenehal ob 3 popoldne. 56 avstrijskih vojakov, pomnoženih z nekaj 100 neoboroženih kmetov, je zajelo 3 štabne častnike, 26 častnikov in 900 mož s tremi topi. Sovražnik je imel več nego 40 mrtvih in ranjenih, Avstrijci pa le nekaj ranjenih.

Lazarićeva zmaga je gotovo obilo pripomogla, da so Avstrijci kmalu za temi dogodki zaavzeli vso Istro. Generalu grofu Nugentu se ni bilo več bati, da bi ga sovražnik napadal na levem krilu; imel je celo svoboden izhod v že zavzeto Istro, odkoder je mnogo krepkih mladeničev in mož pristopilo v avstrijsko vojsko ter jo tako ojačilo.

Dne 7. septembra 1813. je že ta vojska, 2000 mož, premagala sovražnika, ki jo je nadadel s 5000 mož in z 8 kanoni, ki so se pomikali v dveh četah, po Postojnski in Tržaški cesti, česar bi gotovo ne dosegla, če bi jo napadal sovražnik tudi še od leve strani; obratno bila bi premagana in sovražnik bi bil zavzel vse avstrijsko primorje z mestom Reko.

Koliko poguma in srčnosti je vskipelo v prsih vsakega 56 avstrijskih vojakov, ki so pregnali tolikokrat močnejšega sovražnika! Zato so pa bili pohvaljeni z najvišjega mesta; prvi voditelji pa so prejeli tudi zaslužene svetilje.

Desetnik Moravec je bil odlikovan s srebrno hrabrostno svetiljo, voditelji istrskih kmetov: kapelan Pikot iz Gradišča, Martin Novljan in Fran Bataj iz Boljuna so prejeli veliko zlato, Ivan Sestan iz Pasa, — Flora in Šeljč iz Lindara ter Fran DeFranceschi iz

Aračiča pa srednjo zlato civilno svetiljo z orlom in trakom. Stotnika Lazarića je cesar povišal v majorja te ga odlikoval l. 1815. z vojaškim redom Marije Terezije.

(Konec prih.)

DAROVI.

— Za podružnico št. 5 se je nabralo v nabiralniku v gost „Ala Stazone“ v ul. Lazzaretto vecchio št. 31 K 24—. Denar hrani podružnični blagajnik.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 v. besede. Mastno tiskane besede enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 v. Plača se takej inseratnega oddelka.

Izobražena mlada, pohljevna gospica, neomadeževane preteklosti, dobrega zdravlja ter z veseljem do trgovine in gospodinjstva zamore se takoj po dobrem spraznanju poročiti blizu prijaznega mesta z mladim, inteligentnim, solidnim posestnikom in trgovcem čedne vnarnosti, čigar lepo imetje zamore kmalu do deset tisoč letnih dohodkov donášati. Modrost se vzgaja v mirnem, čistem srcu in rodi srečo. Zaupne ponudbe z navedbo vseh okolišnic in visokosti dote ali premoženja prosim s sliko vred pod „Tiha sreča maj 1913“ na inseratni oddelk Edinosti do 24. t. m. v posebi kuverti. Posredovanje le od sorodnikov in se ne vpoštevajo anonimno. 825

Prostori pripravi za vsako trgovino ali obrt, se oddajo v najem v hiši „Trgovske obrtne zadruge“ ul. Stadion 21 takoj ali s 24. avgustom. Natančnejše podatke v uradu T. O. Z. 822

Na prodaj posestvo z vinogradom na Vrdeli pri Trstu. Naslov pove inseratni oddelk Edinosti. 820

Mladenič 17 let išče službe v zalogi vina. Ponudbe pod „Pridnost“ poštno-ležeče Materija. 837

Odda se solčna soba z dvema posteljama, Belvedere št. 12, vrata 11. 827

Gospodična išče službe v majhni trgovini ali v tobakarji. Naslov pove inseratni oddelk Edinosti. 841

Zemljišča se prodajo v lepi poziciji pri novem tramvaju pri Šklednju. Parcele po 70 sežnjev po nizki ceni. Oglasiti se je pri krčmarju v Delavskem konsumnem društvu pri Sv. Jakubu jutri od 2—6 pop. 845

Zemljišča se prodajo pri postaji Sv. Ane od 50 sežnjev naprej po nizki ceni. Naslov: gostilna Furlan pri postaji Sv. Ane ali pri Škerjancu št. 670. 846

Mesnica za šolo na Istrski cesti se da v najem s 24. avgustom. — Naslov pove inseratni oddelk Edinosti. 842

Repentaborska mladina priredi dne 4. maja t. l. ples pri g. Štefanu Ozbiču. Sviral bo Lonjerska narodna godba. 849

Motor na bencin 6 HP na magnet, sistem Langer & Wolf, in motor na plin 4 1/2 HP, sistem Grossolei, sa prodaja Czerny, S. Anastasio 20. 851

Sprejme se takoj sedlarski učesec, ulica Sv. Ivana 14. Jersey & Špiller. 850

Ker občni zbor, sklican na 18. aprila t. l., ni bil sklepčen, vabi

Tržaška posojiln. in hranilnica registrirana zadruga z omejenim poročtvom na

XXI. redni občni zbor

kateri bo sklepčen ob vsakem številu navzočih družnikov po § 49 zadrughin pravil in ki se bo vršil

v nedeljo, dne 27. aprila 1913 ob 10. uri predpoludne v veliki dvorani v lastni hiši (Piazza della Caserma 2).

DNEVNI RED:

1. Letno poročilo in potrjenje letnega računa.
2. Razdelitev čistega dobička.
3. Poročilo o gospodarstvu z rezervnim zakladom.
4. Poročilo o reviziji.
5. Razne predlogi*).
6. Volitev nadzorstva.

TRST, dne 19. aprila 1913.

Načelnikstvo.

* § 50. Vsak zadrughnik sme pri občnem zboru staviti predloge, kateri niso na dnevnem redu.

O teh predlogih pa občni zbor ne more precej sklepati, ampak le odloči, če se sploh vzamejo v pretes ali če se morejo izročiti posebnemu odboru, ali nadzorstvu, ali pa načelstvu, da se o njih poroča v bodočem občnem zboru. Ti predlogi se morajo postaviti na dnevni red bodočega občnega zbora.

Nova zaloga sena, ovsa, otrobov, žita in moke

lastnik

Carlo Grego

Trst, ulica Raffineria št. 7 (bivše skladišče Baruch & Co) Nizke cene. Najboljša kakovost.

G. de VECCHI naslednik A. FONDA, Trst, ulica del Bosco št. 17. Zaloga sena, krme in otrobov. Seno I., slama, ogerako seno, beneški otrobi, otrobi št. 84.

Žganjarna F. Pečenko

se je zopet odprla v ul. Scala Belvedere št. 1 (prihod iz ulice Miramar).

Priporoča se svojim starim obiskovalcem in obenem cenjenemu občinstvu.

ANTON MLINAR ševljarski mojster pošta Žiri — KRANJSKO Priporočam najboljšo in najtrpežnejše delavske, kakor tudi fine, lahke čevlje za praznik iz najfinjšega usnja. Fino ročno delo. Razpošiljam po vseh avstroogrskih deželah v poljubno zaželeni obliki in točno po meri. Prosim, zahtevajte cenike.

Nova dalmatinska gostilna - buffet

Trst, ul. Pasquale Revoltella 479.

Toči se dalmatinsko prvovrstno vino in Dreherjevo pivo. Mrzla in gorka jedila. CENE JAKO ZMERNE.

Vino za družine po znižani ceni. Priporoča se za obilen obisk udani JURAJ PERIŠIČ, lastnik.

V mesnici v Trstu, Campo S. Giacomo št. 5.

(hiša delavskega konsumnega društva) se prodaja meso prve vrste goveje, teletje, jagnjetina in perutnina iz Štajerske. Udani

ANDREA VIANELLO.

Krojačnica Vek. Terzo

Trst, ulica Fonderia št. 4, I. n.

Priporoča se c. občinstvu za vsakovrstna dela. Solidna postrežba po najnižjih cenah in najnovejšem kroju. Bogata izbira najnovejših angleških vzorcev.

SVOJI K SVOJIM!

Podpisani priporočam cenj. občinstvu svojo novo GOSTILNO

„Ai Cacciatori“

TRST, — ulica Chiozza št. 5.

Toči se domače prvovrstno vino, črno in belo, kraški teran in istrsko. Pivo prve vrste. Kuhinja je vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili. — Za obilen obisk se priporoča Mihael Zobec, lastnik.

Ulica Arcata št. 1.

OB PRILIKI BIRME!

TVRDKA

Vittorio Piscur, Trst

opozarja vse svoje cenjene odjemalce, da je sprejel veliko pošiljatev narejenih oblek za moške in dečke v najnovejših barvah in da jih bo prodajala ob tej priliki po tako nizkih cenah, kakor jih še ni bilo v Trstu. — Oglejte si veliko skladišče, ne da bi morali kaj kupiti. NB. Priporoča se, da trgovine ne zamenjate z drugimi, kar bi bilo v vašo škodo.

Poleg go. t. t. Alvanico De. 20.